

trdno, da se ne bo več odtrgal. Mojster je za to delo vzel veliko klobko močne niti. »Da bo bolj držalo,« je svetoval. A ker za tako šivanje ni bilo v sobi dovolj prostora, da bi mogel tako dolgo nit zategovati, je šel z nitjo pred kočo. Vdel je nato nit v šivanko, prebodel z njo čopek ter ga dal Kleofašu, naj ga drži. »Šele popoldne se vrnem z vbodom, kajti nit je skoraj miljo dolga,« je zatrjeval smehlajočemu se Kleofašu, ki je položil klobko kraj sebe in sedel s čopkom v roki zadovoljno na prag. Vesel je bil, da bo čopek zdaj res dobro prišit.

Premeteni krojač je šel z vdeto šivanko po gozdu vedno naprej, dokler ni došel do velike reke, po kateri je plavalo prevrnjeno deblo. Ujel je deblo za vejo, privezal nanj svojo dolgo nit in spustil nato deblo s privezani nitjo s tokom dalje. Tako se je nit vedno bolj odvijala, a Kleofaš je s čopkom v roki na pragu sede čakal, kdaj bo te niti konec, da se vrne krojač s prvim vbodom h koči.

Medtem je mojster Ošival bežal čez hribe in doline, dokler ni došel do svojega rojstnega kraja s hlebcem zlata v torbi. Od takrat je bil zadovoljen in nikdar več si ni želel k veliki gosposdi.

Prevel † R. Žnidarčič.

Krista Hafner *Lepa Vida*

Živela je deklica, ki je bila lepa kakor sama jutranja zora. Ime ji je bilo Vida. Ker pa je bila tako lepa, so jo vsi le za lepo Vido klicali.

Ko je bila Vida stara osem let, je dobila bratca Markca. Takrat je bila njena mati bolna in ni mogla nikamor iz postelje.

Nekega dne je poklicala mati lepo Vido k svoji postelji in ji rekla: »Vzemi Markove plenice in pojdi z njimi k morju, pa jih tam operi. Jaz sem bolna in ne morem nikamor od doma. Glej pa, da se ne boš predolgo mudila. K morju zahaja črn zamorec in lovi mlade deklice, kakršna si ti. Vsako, ki jo dobi, odpelje s seboj na Špansko. Nikoli več se ne vrne domov.«

Vidi mamino naročilo ni bilo prav nič všeč. Raje bi bila ostala s tovarišicami na travniku in se z njimi igrala in plesala. Toda mama je mama in poslušati jo je treba. Nejevoljna je zadela škaf s plenici na glavo in odšla proti morju.

Ko je prišla do morja, je stalo sonce visoko na nebu in se ogledovalo v morski vodi. Razveselilo se je lepe Vide in jo pozdravilo: »Dober dan, Vida! Kako si pa danes lepa!«

In morski valčki so se zgrnili lepi Vidi k nogam in jo vabili: »Lepa Vida, poigraj se z nami!«

Tudi drobne ribice so priplavale k bregu in jo vabile: »Lepa Vida, poigraj se z nami!«

Še pisane školjke so odprle svoje pokrovice in govorile: »Lepa Vida, poigraj se z nami!«

Lepa Vida je odložila škof, sezula šolenčke in stopila v vodo. Igrala se je z drobnimi ribicami in jih ločila za repe, jemala v roke pisane školjke in jih gledala, kako so odpirale in zapirale svoje pokrovice. Igrala se je z drobnimi kamenčki, gradila iz njih gradove v morskem pesku in sama ni vedela, kdaj je minil čas. Pozno je že bilo, ko se je ozrla po soncu in pomislila: »Zdaj moram pa prati, da bom še pred nočjo doma. Kaj bo pa mama rekla, ko me toliko časa ni?«

Vzela je v roko tenko pleničko in pričela prati. Pa se je hitro naveličala, jo odložila in sedla na pesek. Sama sebe je milovala in govorila: »Kakšna nesrečna deklica sem! Tako sem še mlada, pa moram že prati. Če bi sedajle prišel zamorec, kar z njim bi šla, čeprav na Španško ali v deveto deželo. Tam mi gotovo ne bi bilo treba plenit prati.«

Komaj je te besede izgovorila, že je stal pred njo zamorec. Priklonil se je lepi Vidi, se nasmehnil, da so se mu pokazali beli zobje in rekel:

»Ne boj se, Vida, najlepša med dekleti. Prav v špansko deželo je prišel glas o tvoji lepoti.«

Vidi se je dobro zdelo, da jo hvali črni zamorec. Nasmehnila se mu je in ga pogledala s sinjimi očmi.

Zamorec pa je rekel: »Prekrasno barko imam, ali jo vidiš tam na morju? Na barki imam svetle bisere, ki jih je španska kraljica zate poslala. Ali jih hočeš pogledati?«

Vida je pomislila: bi šla ali ne bi šla? Spomnila se je materinega svarila, toda lepi biseri so jo mikali. Vprašala je zamorca:

»Ali me ne boš odpeljal s seboj na Španško?«

»Kje neki!« se je čudil zamorec.

In lepa Vida je odšla z zamorcem na barko.

Na barki je bilo vse čudovito lepo. Pisane preproge so pokrivalo tla, svilnati zastori so obdajali stene in s stropa so visele zlate svetilke. Zamorec je odprl majhno omarico in potegnil iz nje verižico svetlih biserov ter jih obesil Vidi okoli vratu.

»Kako si lepa v njih,« je sladko govoril in tleskal z rokami. »Na svetu še nisem videl tako lepe deklice.«

Lepa Vida je gladila svetle bisere in se gledala v zrcalcu na steni. Mahoma je začutila, da se barka ziblje. Ustrašila se je in pogledala zamorca.

Zamorec pa se je zlobno režal in govoril:

»Nič se ne boj, golobička moja. Samo k moji

gospodarici, španski kraljici, te popeljem. Tam se ti bo bolje godilo kot doma. Nikoli ti ne bo treba prati pleničk za bratca v zibelki. Po gradu se boš sprehajala in mladi kraljični kratek čas delala.«

Šest mesecev se je vozila lepa Vida z zamorcem po morju. V začetku sedmega meseca pa se je pripeljala v špansko deželo, kjer jo je sprejela španska kraljica.

Španska kraljica je oblekla Vido v lepo svilen obleko in ji rekla: »Moji hčerki, naši kraljični, boš družabnica. Z njo se boš sprehajala in ji kratek čas delala.«

In lepa Vida je postala dvorjanica na dvoru španske kraljice. Vsako jutro je čakala ob postelji, da se je mlada kraljična zbudila. Čez dan se je sprehajala z njo po lepih grajskih vrtovih. Zvečer ji je pela, da je mlada kraljična zaspala. Dobro se ji je godilo in pozabila je na dom.

Zgodilo pa se je, da je prišel na dvor španske kraljice kraljevič iz sedme dežele. Priklonil se je kraljici in rekel:

»Svetla kraljica! Prišel sem, da poiščem najlepšo deklico na svetu.«

Tedaj je stopila predenj mlada kraljična in rekla: »Jaz sem najlepša med vsemi.«

Kraljevič pa je odgovoril: »Ti si prelepa, svetla kraljična, zares. Toda Vida, ki za teboj stoji, še veliko lepša se mi zdi.«

Mlada kraljična je od jeze pobleдела. In sklenila je, da mora lepa Vida s kraljevskega dvora.

Na skrivaj se je splazila v Vidino sobo in skrila svojo zlato verižico med Vidino obleko.

Drugo jutro, ko se je kraljična oblačila, je rekla Vidi: »Pojdi v mojo zakladnico in prinesi mi zlato verižico, posejano z dragimi kamni.«

Vida je odšla v zakladnico, pa se kmalu vrnila. »Svetla kraljična, zlate verižice ni nikjer,« je rekla prestrašeno.

Tedaj je kraljična stekla k svoji materi in ji tožila, da so ji ukradli zlato verižico.

Kraljica se je stogotila in je ukazala preiskati ves grad. Kmalu so našli verižico med Vidino obleko.

Kraljica je jezno pogledala Vido in ji rekla: »Vida, lepo je tvoje lice, a črno je tvoje srce. Doslej si bila moje hčerke družabnica, zdaj boš postala grajska perica.«

In ukázala je, da so slekli Vidi svilen obleko in jo oblekli v raševino.

Vida je stala ob morju in prala in bridke solze so ji tekle po lepem licu. Tožila je ribicam v vodi: »Ribice moje, ali ste že videle kdaj deklico, ki je bila nesrečna, kakor sem jaz? Imela sem lep dom in skrbno mamico, pa je nisem ubogala in sem se raje igrala kot bi bila za bratca pleničke prala. Zdaj pa moram biti na tujem; vse so mi vzeli, še dobro ime, in usojeno mi je, da bom za vedno tuje perilo prala.«

Drobne ribice pa so molčale in dalje v morje splavale. Vida pa se je od same žalosti sesedla na morski pesek.

Tedaj je zaslišala poleg sebe drobno čivkanje in tenak glasek ji je govoril: »Čiv, čiv, lepa Vida pa ob morju sedi in se bridko solzi.«

Vida je začudena dvignila oči in zagledala drobno lastovičko, ki je sedela poleg nje. Veselo jo je pozdravila in vprašala: »Povej, ljuba ptička, odkod prihajaš?«

»Iz daljne dežele,« je odgovorila lastovička. »Od tam, kjer si ti doma. Pri vas sem živela in pod vašo streho sem gnezdece imela.«

Lepa Vida se je drobne ptičke pristrčno razveselila. Objela jo je in pogladila po mehkem perju ter jo vprašala:

»Povej ptička, drobna lastovička, ali si videla moje mamo?«

»Sem,« je odgovorila lastovička.

»Pa še to povej,« je dalje spraševala lepa Vida, »kaj dela moja mama?«

»Po morju se ozira in za svojo hčerko, lepo Vido, solze preliva.«

»In moj oče? Ali si videla tudi njega?«

»Sem. Po morju vozi barko in tebe išče.«

Tedaj se je lepa Vida k lastovici sklonila in ji naročila: »Zleti, drobna ptička, zleti in poišči ga in mu povej, kje si me našla. Reci mu, naj hiti, da me še živo dobi.«

Lastovička pa je zaščebetala: »Dolgo je še do tega, da se urnem domov. Naroči morskim valovom, da ga poiščejo. Oni pretečejo vsa morja.«

In lepa Vida se je sklonila k morskim valovom in jih zaprosila: »Valčki, ki po vseh morjih hitite, mojega očeta poiščite in ga k meni pripeljite.«

Morski valovi so se priklonili lepi Vidi, zašumeli in se odpravili preko morij, da poiščejo njenega očeta.

Iskali so ga sedem dni, osmega pol in ko so ga našli, so mu sporočili Vidino naročilo.

Osmega dne je Vida zopet stala ob morju in prala. Zdaj ni več jokala, le na mater in očeta je mislila in na svoj ljubi dom tam daleč za devetimi morji. Ali ga bo še kdaj videla? Žalostno je vzdihnila.

Ozrla se je po morju in zagledala barko, ki se je bližala obrežju. Na barki pa je stal mož v preprosti kmečki obleki in veselo mahal lepi Vidi.

Vida je veselo vzkliknila: »Moj oče!« In ni počakala, da bi barka na obrežju pristala. Kar v vodo je stopila, da je prej očeta poljubila.

Oče pa je dvignil svojo hčerko na barko in skupaj sta se odpravila proti domu.

Doma je mati še vedno stala ob morju in jokala. Ko jo je Vida zagledala, je komaj čakala, da je barka pristala. Skočila je k materi, jo objela in zaprosila: »Odpusti mama, da nisem tebe poslušala in sem se raje z ribicami igrala. Hudo sem bila tepena. Zdaj vem: domovina je na vsem svetu le ena.«

Skupaj so odšli domov, kjer jih je v zibelki pozdravil mladi Marček. Vida pa je okoli zibelke zarajala in zapela:

»Na svetu pač lepšega kraja ni
kot dom, kjer zlata mati živi.«

